

El rar món de Ramon Erra

Ramon Erra (1966) acaba de publicar el seu segon recull de contes, *Pólvora del quatre de juliol* (Galerada). Erra no escriu aquell tipus de contes que passen en un embús d'autopista, o que radiografien la parella inestable que ha de pagar la hipoteca, o que furguen en l'*spleen* de diumenge a la tarda, arrossegant els nens per una plaça dura mentre el teu marit et fot banyes amb una nímfula. El món literari d'Erra és diferent. Ell parla d'un decapitat hongarès dalt d'un tren, d'uns amics que fabriquen petards en un terrat de Xicago, d'un acordionista de festa major que ven substàncies, d'uns cables de telèfon que fan panxa de tantes converses com porten... Perquè hi ha altres móns però són aquí mateix! A un cop de cotxe de Barcelona, com aquell qui diu. (Text: Aida Segura Ribes. Fotos: Adrià Rosell)

La confiança fa fàstic. Ho dic ja d'entrada i per no enganyar ningú: el Ramon Erra i jo som amics de fa molts anys, hem crescut al mateix poble i n'hem viscut de verdes i de madures. A més, el que escriu m'agrada. Per tant tinc una certa preocupació amb la quimera de l'objectivitat, que intento fer-me passar com puc amb allò que em van dir els professors de la fa-

cultat: que a l'única cosa que pot aspirar un periodista és a ser subjectivament objectiu. Doncs avall que fa baixada.

Com que fa quatre dies que ha tingut un fill, el Ramon Erra de sobte troba que tot és relatiu i que ara el que vol és estar amb el nano. La confiança fa fàstic, deia. El Ramon diu que per què no escric jo les respostes i ell les preguntes. Ah! I

per mail. ELL les PREGUNTES i JO les RESPOSTES. En fi, una proposta de frau flagrant que atribueixo a la típica descompensació hormonal de la paternitat. Contraataco amenaçant-lo amb un petit retrat literari de la seva persona. "Sí home! Tu el que vols és inventar-t'ho tot!", crida. Per tant... que acabem quedant en un lloc i un temps concrets i de cos present. Amb

l'Adrià, el fotògraf, per donar fe de la meua sol·licitud professional, com a mínim.

Et consideres un escriptor rural? És que ho han dit, però jo et veig més un estil Kusturica. Disbauxat, tragicòmic, surrealista, de celebració de la vida...

No, no em considero un escriptor rural. Si un autor ambienta la seva obra a l'Eixample, fa una literatura de l'Eixample? Oï que a ningú se li acudiria? L'únic que faig és utilitzar com a matèria literària uns paisatges, uns ambients i uns personatges que són els que conec perquè són els que he viscut, però això no vol dir que el meu punt de vista sigui un punt de vista rural.

A més, has escrit contes ambientats a Xicago, París, Utah o Irlanda.

El que sí que és veritat és que el món rural és molt més visceral... i sobretot és un món més interessant des del punt de vista literari, perquè l'anomenada "Catalunya profunda" s'ha saltat alguns esglaons d'evolució. Aquest salt fa que ara poguem trobar-nos amb una família que maten el porc de la manera més tradicional i a la setmana següent se'n van tots a fer una volta pels Estats Units que inclou les càtarates del Niàgara, Hollywood i Nova York. En canvi, una parella de l'Eixample que han treballat tots dos tota la vida en un banc i quan es jubilen fan el mateix viatge, el contrast, el salt cultural que viuen, no és ni la meitat d'interessant. Els primers han deixat la màquina de fer botifarres per l'Airbus, mentre que els altres vénen de l'ordinador i el fax.

Llavors tu pretens descriure aquesta ràpida evolució que s'oblida de cremar algunes etapes? No! Algú pot veure això, una crònica dels canvis que està vivint la vida als pobles. Però jo no ho veig així, per mi l'interessant és el potencial estètic, en el sentit literari, que aporta aquest contrast que a vegades és molt més accentuat que el que se'ns ven com a mestissatge cultural.

Deixem-nos de divisions rurals i/o metropolitananes. Jo el que veig és que tu intentes crear un món propi, al marge d'etiquetes, que no és ni rural ni metropolità i que surt simplement de la celebració de la paraula.

Exacte! El que a mi m'agradaria és arribar a allò que alguns han anomenat, parlant de Hrabal, "hedonisme lingüístic".

Sacrifiques l'argument per la forma, l'estil?

És que l'estil ho és tot! Bé, tot no, però quasi. Els arguments que jo pugui arribar a inventar, per inversemblants que siguin, ja han estat més que explicats. Jo aposto pel plaer d'explicar, per aquesta celebració de la paraula, o hedonisme lingüístic que dèiem abans. És una mica com els torrats de taverna que expliquen tonteries però ho expliquen amb tanta gràcia que tothom se'ls escolta.

“

Els arguments que jo pugui arribar a inventar, per inversemblants que siguin, ja han estat més que explicats. Jo aposto pel plaer d'explicar, per aquesta celebració de la paraula, o hedonisme lingüístic que dèiem abans

”

Normalment escric a partir d'una anècdota i una atmosfera, i això és el que espero que acabi quedant en la memòria del lector. I potser no hi ha massa argument entès en un sentit canònic, però sí que parlo de temes com l'amistat, el pas del temps, els conflictes de família, els canvis generacionals, el fer-se vell, la mort... temes que potser són un argument en si mateix.

Els escriptors busqueu lectors. En saps alguna cosa, dels teus?

L'anterior llibre, *La flor blanca de l'estramoni*, va provocar unes reaccions bastant viscerales, i ara sembla que s'està repetint.

Com què?

Un lector desconegut busca el meu telèfon particular i em truca a altes hores de la nit per dir-me que està llegint el meu llibre i està emocionat...

Lector o lectora?

Lectora, però pel cas és igual.

I què et va dir?

Doncs no sé, que li agradava molt el meu llibre i que quins autors llegia.

Això a altes hores de la nit i amb un nadó de dies a casa...

Sí, per sort no es van despertar ni la mare ni els nens.

I quins autors li vas dir que llegies?

Els que em recomanes tu! Bromes a part, la veritat és que no vaig saber anar més enllà de dos o tres noms que ara mateix ni recordo. Llegeixo coses molt variades.

A mi la teua prosa em recorda la melangia dels escriptors eslaus...

Sí, la literatura eslava m'agrada molt. Per exemple, a *Pòlvora del quatre de juliol* hi ha un petit homenatge a Gógol. El conte *Sempre feia vent*, que parteix d'una anècdota real que em va explicar el meu pare, l'he convertit en una mena de reinterpretació d'*El Capot*, un dels contes de Gógol que més m'agrada. També Puixkin, Doslátov o el més costumista Jan Neruda o Jaroslav Hasek, el de *Les aventures del bon soldat Svejk*, un dels antecedents de Hrabal en això de l'hedonisme lingüístic. També m'agraden molt autors nord-americans clàssics com Mark Twain, Capote o Faulkner. I d'aquí Josep Pla, Maria Mercè Marçal, Sagarra, Perucho, Calders...

A *La flor blanca de l'estramoni* (La Magrana) ja hi havia un lligam entre els contes, un lligam que aquí és molt més evident. Això vol dir que el proper pas és una novel·la?

De fet ja l'estic acabant.

Ah sí? I com es titula, perquè trobo que els teus títols són molt potents.

No t'ho diré pas, tot i que el títol sempre és el primer que escric. Però en aquest cas fa uns dies vaig decidir canviar-lo.

Però de què va?

Està ambientada en un bar de carretera...

En un de dones que fumen?

No! Potser aprofito alguna cosa de la meua llarga experiència darrera la barra d'un bar de poble, però tranquil·la que tot és inventat.

Però la realitat passada per la ficció pot ser més verídica que la realitat més real.

Sí, la ficció pot ser una de les maneres més efectives d'arribar a la veritat.

Doncs això mateix. Si la ficció és sovint la millor manera d'arribar a la veritat, espero que aquesta entrevista, pel que té de ficció, hagi servit per aproximar-se a la veritat del món extravagant que proposa Ramon Erra. Perquè, com va escriure l'insigne Sergei Doslátov a *El compromís* (Ikusager): "Es arduo el camino de lo verdadero a la verdad".